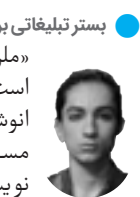

کمدی اجتماعی به دنبال جذب تماشاگر تئاتر است

الهام ظریفیان

با آغاز ماه ربیع الاول، صحنه های تئاتر مشهد، به روال سابق خود برگشته اند و نمایش های یکی به روی صحنه می آیند. در این میان، نمایش های طنز و کمدی، بیشترین تعداد را به خود اختصاص داده اند. به غیر از تئاترهای کمدی و موزیکال و جنگ های خنده، تئاتر اجتماعی نیز به سمت گونه ای از کمدی اجتماعی یا کمدی سیاه اقبال بیشتری نشان داده است تا علاوه بر اینکه مخاطبان بیشتری را به سالن ها می کشاند و آن ها را سرگرم می کند، بتواند حرف های جدی خود را نیز به آن ها منتقل کند. در گزارش زیر ما به سراغ سه کارگردان جوانی رفته ایم که به سمت تولید و اجرای تئاترهایی با این مضامین رفته اند.

می گوید: نمایش درباره رابطه رو به پایان یک زن و شوهر است. نوشتن این نمایشنامه برای من از آن جایی شروع شد که در اطرافم، رابطه های سمی را می دیدم که طرف های آن ها، رهایشان نمی کردند و این رها نکردن موجب مصیبت، سختی و فروپاشی هایی بود که برای آن ها می شد. درواقع این سؤال برای من مطرح بود که چرادر بسیاری مواقع که رهاکردن بهتر است، اغلب آدم ها رها نمی کنند؟

او با بیان اینکه به موضوعات اجتماعی علاقه دارد، می گوید: نمایش قبلی من رئالیستی بود که همچنان به مسئله ای می پردازد که انسان ها با آن درگیر هستند. به طور مشخص من دوست دارم درباره آدم ها و روابط بین آن ها صحبت کنم. فکر می کنم در شرایط فعلی جامعه، باید بدانیم با خودمان چند چند هستیم. این هنرمند با تأکید بر اینکه معمولاً تماشاگران به موضوعات کمدی توجه بیشتری نشان می دهند، می گوید: نمایش قبلی من به خاطر رگه های کمدی که داشت، از همان اول مخاطب بیشتری را جذب کرد. در نمایش فعلی، مخاطب سخت تر می آید ولی همان تعدادی هم که می آیند، نمایش را دوست دارند و آن را تماشا می کنند. درکار اجتماعی به ویژه نمایش هایی مانند نمایش ما که نوعی کمدی سیاه است، مخاطب سخت تر برای تماشا می آید. این ژانر شاید در ابتدا برای مخاطب عجیب باشد، ولی در ادامه، اتفاقاتی را که در جهان نمایش می افتد، می پذیرد.

فوقانی با یادآوری بازخورد های خاصی که از برخی تماشاگران به ویژه زوج ها دریافت کرده اند، ادامه می دهد: در آخر نمایش ما، مار شوهر را می خورد. خانم و آقای پیری در میان مخاطبان بودند که بعد از نمایش، آقا به من گفت: «من نمایش شما را که دیدم، به همسرم گفتم تو من را نمی رها کنی». چنین واکنش هایی برای کل گروه، خیلی جذاب است. این هنرمند در ارزیابی مشکلات پیش روی تولید و اجرای نمایش خود می گوید: به این دلیل که بستر تبلیغاتی برای تئاتر تعریف نشده است، اهالی تئاتر به لحاظ مالی در متضیفه اند. بسیاری از مواقع نمی دانیم کاری که تمرین می کنیم، اصلا به اجرا

نمایش «سارقان مغازه»

نمایش «مدارس ته»

می رسد یا نه. هزینه سالن ها خیلی افزایش یافته است؛ البته سالن دار هم حق دارد و ما مجبور می شویم قیمت بلیت را بیشتر کنیم. این یک تصمیم ناخواسته است که ما خودمان هم اصلاً آن را دوست نداریم. من دلم می خواهد قیمت بلیت خیلی کمتر باشد تا آدم های بیشتری بتوانند بیایند کار را ببینند. هیچ حمایت مالی از تئاتر وجود ندارد و این موضوع، هنرمندان را خیلی تحت فشار قرار می دهد و طبیعی است که این وضعیت، کیفیت کارها را تحت تأثیر قرار بدهد.

● اوضاع تئاتر مشهد، راضی کننده نیست

«سارقان مغازه» نام تئاتر دیگری است که در همین ژانر یعنی کمدی سیاه بر روی صحنه تماشاخانه انوشیروان ارجمند رفته است. متن این نمایش را در سال ۲۰۱۴ نویسنده کاانا دایی، «موریس پنچ» نوشته و اجرا کرده است و حالا دانیال حمای، کارگردان جوان مشهدی، آن را با حال و هوایی ایرانی اجرا می کنند. او در این باره می گوید: دغدغه نویسنده در این نمایشنامه، روابط انسانی و نقد نظام های سرمایه داری و فاصله طبقاتی است. نمایشنامه چهار شخصیت دارد. شخصیت اصلی آن زنی به نام آلماست که به خاطر نابرابری اجتماعی دست به دزدی می زند. درظاهر دیالوگ های بین کاراکترها خیلی ساده است ولی مفاهیم فلسفی و سؤالاتی پشت آن ها وجود دارد. این نمایشنامه براساس کهن الگوی پرومته در زنجیر نوشته شده است و در آن می گوید: «پرومته آتش را از خدایان گرفت و آن را در اختیار انسان قرار داد. آیا کار درستی کرد یا نه؟». همچنین نقدی به نظام های سرمایه داری و فاصله های طبقاتی دارد که در آن ها اقلیت، برنده و اکثریت بازنده اند. در پایان نمایشنامه می فهمیم که همه آن چهار شخصیت، قربانی های نظام های سرمایه داری هستند؛ چه کاراکترهای پلیس که آمده اند تا از فروشگاه محافظت کنند و چه دو نفری که برای دزدی آمده اند. نظام سرمایه داری برای منفعت شخصی خودش هر دوی این گروه ها را روبه روی هم قرار می دهد. این متن به دغدغه ای که من در این باره داشته ام، خیلی نزدیک بود و به همین دلیل، آن را برای اجرا انتخاب کردم.

او در توضیح چگونگی اجرای این نمایش در جامعه ایرانی می گوید: باتوجه به تفاوت های فرهنگی جهان، نوع کمدی ای که در کانادا رواج دارد و خنده ای که از مردم این کشور گرفته می شود، با کمدی ای که در جامعه

● تئاتر مشهد در دهه اخیر، جان گرفته است

«مدارس ته»، تئاتر دیگری با محتوای کمدی سیاه، به قلم آرش خیرآبادی، هنرمند پرکار این روزهای تئاتر مشهد، است و سجاد موسوی در اولین مجازی را کارگردانی اش به سراغ آن رفته است.

قصه بانوی خود ساخته

درباره سریال «طوبی»، ساخته سعید سلطانی

جهات یادآور کاراکتر شهزاد در سریال ماندگار حسن فتحی باهمین نام است که موجی از تحسین رادر میان مخاطبان شبکه نمایش خانگی به همراه داشت. به همین دلیل، مخاطب به سرعت با شخصیت طوبی ارتباط برقرار و مسیر زندگی او را با دقت دنبال می کند.

● بازی با قطب های خیر و شر

از دیگر جذابیت های این سریال، وجود یک مثلث عشقی میان شخصیت های اصلی است که به شکل کلاسیک دو قطب خیر و شر را به عنوان دو ضلع در کنار قهرمان قصه قرار داده است. در پانزده قسمت نخست، سریال با یک جابه جایی بهوشمندان میان جایگاه قطب های خیر و شر، مخاطب را با غافل گیری های دل نشینی روبه رومی کند. در ابتدای داستان، شخصیت فخرالدین در مظان اتهام قرار دارد و جهانگیر ثابئی (شخصیتی که نامش به یکی از سران چرخش های جذاب در شخصیت پردازی و تغییرات

نمایش «ملزومات خانگی»

ما وجود دارد، متفاوت است. ماسعی کردیم مخاطبمان را بشناسیم و براساس آن، متن را این جایی کنیم. این به معنای بومی سازی نیست؛ یعنی شخصیت ها همان شخصیت ها هستند و قصه همان قصه است. اما نوع خنده هایی که می گیریم، براساس فرهنگ خودمان، ایرانی است. در اجرا سعی کردیم از متن فراتر برویم؛ یعنی خلأهای موجود در متن را پر کنیم و تغییراتی در شخصیت پردازی ها و دیالوگ ها دادیم.

این هنرمند با تأکید بر اینکه نمایش های کمدی بیشتر با اقبال مخاطب روبه رومی شوند، می گوید: چه در تئاتر و چه در سینما، کمدی به معنای واقعی آن خیلی کم داریم و بیشتر آنچه وجود دارد، هجو است. کمدی سیاه از دل مسائل جدی به دست می آید؛ یعنی درظاهر به آن ها می خندیم اما وقتی مخاطب به عمق آن ها فکر می کند، می بیند خیلی تلخ و سیاه و تراژیک هستند. اصل کمدی نیز همین است که بتواند خنده های انسانی بگیرد، طوری که مخاطب بعد از پایان نمایش، علاوه بر اینکه حالش خوب شده است، احساس کند چیزی هم به او اضافه شده است.

حمای اوضاع تئاتر مشهد را راضی کننده نمی داند و می افزاید، بچه های تئاتر کاملاً مستقل و باکلی مشقت و سختی دارند کار می کنند. تئاتر سود مالی چندانی برای آن ها ندارد. از رسانه ها و مسئولان استانی انتظار داریم فکری برای تئاتر مشهد بکنند و ساختاری برای آن طراحی کنند تا تئاتر رونق بگیرد. محدودیت ها و سخت گیری های غیرمنطقی را باید از سر راه تئاتر بردارند و به بعد هنری داستان ها بیشتر احترام بگذارند؛ برای مثال به برخی متن ها که در ادبیات جهان حرف برای گفتن دارند، اینجا مجوز اجرا نمی دهند و دلایلی هم که برای آن می آورند، منطقی نیست، درحالی که اگر گفت وگو باشد، بسیاری از این مسائل حل می شود. رسانه ها خیلی می توانند به تئاتر کمک کنند؛ چون بخش زیادی از دیده شدن تئاتر به تبلیغات برمی گردد. مسئولانی باید برای تئاتر تصمیم بگیرند که سواد آن را داشته باشند و از نظر هنری با هنرمندان ارتباط بگیرند. به نظر می رسد که این ارتباط اکنون قطع شده است و این اصلاً چیز خوبی نیست؛ چون به ضرر مردم است.

کارگردان نمایش «مدارس ته» در توضیح بیشتر این موضوع بیان می کند: تئاتر مشهد از یک دهه پیش به بعد، خیلی جان گرفته است و بازیگران و کارگردانان و گروه های خیلی حرفه ای روی کار آمده اند. رسانه خیلی می تواند به تئاتر کمک کند ولی متأسفانه رسانه چندان برای تئاتر در مشهد نداریم و فقط فضای مجازی را در اختیار داریم.

هوشمندانه در خط داستانی، تا حد زیادی این نقاط ضعف را پوشش داده اند.

● کارکرد بازیگر سینمایی

از منظر بازیگری، «طوبی» توانسته است با بهره گیری از حضور شبنم قربانی در نقش اصلی سریال، خلأ ستاره را که اغلب گریبان سریال های تلویزیونی را می گیرد، پر کند. قربانی که با سریال نمایش خانگی «ملکه گیایان» شناخته شد، در سال های گذشته خودش را در زمره بازیگران برخی فیلم های مهم سینمای ایران، از «مرد بازنده» و «کت چرمی» گرفته تا «تمساح خونی» و «مجنون»، قرار داده است و می تواند به عنوان یک بازیگر سینما که در تلویزیون هم به ایفای نقش می پردازد، وزن قابل توجهی به سریال «طوبی» ببخشد. در کنار این بازیگر که محور اصلی قصه است، بازیگران دیگری همچون امین زندگانی و رحیم نوروزی نیز با اجرای آبرومندانه خود در نقش های مثبت و منفی، به تقویت درام سریال کمک کرده اند. فرهاد آتیش نیز در نقش یک بازاریار معتمد، اجراهای استناد دارد و تحسین پراگیزی از خودش نشان داده است. در میان مؤلفه های سریال «طوبی»، فیلم برداری علیرضا زین دست، موسیقی ستار اورکی و صدای محمد اصفهانی از دیگر نقاط قوت سریال به شمار می رود. این اثر، به عنوان یک درام تاریخی معاصر، توانسته است توجه مخاطبان تلویزیون را به خود جلب کند و با بهره گیری از مؤلفه های محبوب این ژانر، مانند داستان های عاشقانه، چالش های خانوادگی و غافل گیری های دل نشین، به یکی از آثار مطرح تلویزیونی تبدیل شده است. ضعف هم بیشتر رادبویی است تا بصری واگر مخاطب نگاهش را از صفحه تلویزیون برگردد، چیز خاصی را از دست نخواهد داد، اما خوشبختانه نکات مثبتی که در روایت کلاسیک داستان تعبیه شده اند، از جمله چرخش های جذاب در شخصیت پردازی و تغییرات

نماهنگ «ایران قدرتمند» تولید می شود

نماهنگ «ایران قدرتمند» مؤسسه سینمایی سراج فیلم به مناسبت هفته دفاع مقدس در حال تولید است.

به گزارش شهرآرا، در این نماهنگ رضوان پورعلی (تهیه کننده)، ریحانه سادات جعفرنیا (شاعر)، یوسف نیک پور (آهنگ ساز) و حجت نوروززاده (خواننده) فعالیت می کنند.

افتتاح مرکز شماره ۶ کانون پرورش فکری در مشهد

● تماشاخانه

یک نمایش جنایی، روی صحنه «شمایل»

نمایش جنایی «کمیپانی فیلم سازی آقای داتان»، به نویسندگی و کارگردانی مسعود عقلی، از چهارشنبه شب، ساعت ۲۰:۴۵ اجراهای خود را در تماشاخانه شمایل آغاز کرده است. این نمایش، داستان «نیناگنت»، بازیگر تیزرهای تبلیغاتی کمیپانی فیلم سازی آقای داتان است که در زمان فیلم برداری به طرز مشکوکی می میرد. در این نمایش آرش تیریزی، نیناگودرزی، سمیه ملهامسی، سارا پاکدل، مهدی توکلی، زهرا خداخشیان، احمد رضا دیوان بیگی، لعبا رضا زاده، سحر سرگزی، عاطفه شرافتی راد، جمیل صاحبی، امیررضا صفدرپور، محمدصادق وفادار، یاسمینا نغعی ومرتضی جوانشیر بازی می کنند.

«خانه اشرافی» خوانش می شود

نمایشنامه «خانه اشرافی» به نویسندگی جلال شانی و کارگردانی امیرهادیان، این روزها ساعت ۲۱:۴۰ در پردیس تئاتر مستقل مشهد خوانش می شود. در این نمایش پنجاه دقیقه ای اعظم ربانی، نازنین قربانی، نیلسا طاهری نیا،

اویس حسین زاده، زهرا خندان دل، محمد جواد روشن، یگانه غلام زاده و حمیدرضا منصوری به ایفای نقش می پردازند.

کمدی «سینگل» بر صحنه تئاتر شهر

نمایش کمدی «سینگل»،

به کارگردانی مجتبی شفیع،

پنجشنبه و جمعه این هفته

در دو نوبت زمانی ۱۸ و ۲۰ در

سالن اصلی تئاتر شهر مشهد

روی صحنه می رود. در این

نمایش، امیر غفارمنش

و مجتبی شفیع بازی

می کنند.

اجرای «لاواندر» در پردیس تئاتر مستقل

نمایش «لاواندر» به کارگردانی ایمان لقمانی از امروز پنجشنبه ۲۹ شهریور ساعت ۱۷:۱۵ در پردیس تئاتر مستقل مشهد

روی صحنه می رود. در این

نمایش

پنجاد و پنج دقیقه ای،

محمد رضا ارجمندی،

نوشین هنرمند، امیرنجاتی،

حمید صادقی، سجاد کوچ، حسینعلی رستمی، سجاد علی آبادی

و رگسانا صادقی نقش می آفرینند.

«خاله سوسکه»، روی صحنه «تلاش»

تئاتر کودک و نوجوان «خاله سوسکه»

به نویسندگی اصغر لشکری

و کارگردانی مریم عباسی از

چهارشنبه ۱۱ مهر،

ساعت ۱۸:۴۰ در آمفی تئاتر

تلاش اجرا می شود. در این

نمایش شاد و موزیکال،

مریم عباسی،

شیماقندالی، الهام لشکری،

محرم نجف زاده، صبا عزتی، محمد رضا صادقی، ستاره صادقی،

هانیه جوانمرد، آوا سیدیان و شروین سیدیان بازی می کنند.